

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор!
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових епальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
трім неділь і руских свьят
і 1/2 год. пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 1.
«Л. Домбровского (Хорунчини). Екс-
педиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
за попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
славім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Нагляд єврейских держав над реформами в Македонії.

(X) Австрія і Росія передали турецькому правительству заяву, якою приймають до відомости відповідь Порти на реформову ноту, а при тій подають до відомости імена обидвох цивільних агентів для нагляду в європейских провінциях Туреччини. Рівнозвучна заява австрійського і російського амбасадора в Царгороді звичає, що австрійським цивільним агентом заіменований генеральний консуль радник двору Мілер, а російським агентом консуль Демерік. Се іменованє подано турецькому міністрови заграничних справ Тевфік-паші до відомости устно в неурядовій формі. Вибрано сю неурядову дорогу в тій цілі, щоби обминути можливість урядової відмови і не признавати султанови якого небудь права іменованя. Радник двору Мілер-Рогай має бути добрим знавцем балканських відносин, позаяк в своїй службі мав неодну нагоду основно познакомити ся з обставинами в Македонії. Він був девять літ генеральним консулем в Одесі, був відтак довгий час цивільним комісарем в Одесі, а наостанку в міністерстві заграничних справ і був зайнятий в справах боснійської управи. Консуль Демерік служив також довгі літа в Македонії і мав також нагоду основно ознакомити ся з тамошними відносинами.

Новоіменовані цивільні агенти мають в найближшій часі поїхати до Царгороду і представити ся султанови. Їх урядованє полягає на тій, що они мають бути безнастанно при боці генерального інспектора для переведеня реформ в македонських вілятах, Гільмі-паші, все мають наглядати, що дїє ся в тих провінциях, бачити на докладне виконанє програми реформ Австрії і Росії, а свої поміченя мають подавати до відомости амбасадорів в Царгороді, а сі знов із свого боку мають подавати жалоби і домаганя в Ільдізкіоску. Сі делегати Австрії і Росії мають товаришувати генеральному інспекторови Гільмі-паші в єго подорожах, контролювати докладно єго діяльність, подавати єму раду і інформувати Австрію і Росію про хід цілої акції реформової. Обидвом цивільним агентам мають бути додані ще деякі помічники, щоби тим улещити їм роботу і удержувати безнастанний контакт з турецькими властями.

На скільки практичною покаже ся та дорога, вибрана Австрією і Росією до переведеня реформ в Македонії і європейских провінциях Туреччини, чи она доведе до бажаної мети, се покаже недалека будуччина.

Свьято української пісні.

Про побут Лисенка в Станиславові доносять нам ще такі подробиці: Пос. Гурик виступаючи українського композитора хлібом та со-

лю, промовив: «Як хліб дає нам силу, так Ти даєш нам пісню силу до праці і як сіль очищає, так пісня Твоя очистить нас від недругів наших». Гарну промову закінчив пос. Гурик окликом: «Ще не вмерла! До обіду засіло 34 осіб. Селянські хори співали в часі обіду пісні, а селянські Соколи в відзнаках передефілювали з пісню в устах перед Ювілятом. Обідом заняли ся пані, які угостили також сердечно селянські хори і Соколів. Лисенко промовляв три рази. Між иншим ставив руському жіноцтву на взір Польки, як они держать ся народної справи. На двірці витало і працювало Лисенка що найменше тисяч осіб. При прощаню явив ся на двірці адміністратор єпархії, о. митрат Фацевич в товаристві артиста-малюра Макаревича. Співом і окликами „слава“ працювали Русини при від'їзді Лисенка.

Лисенко в Коломиї.

Вже годину перед поїздом, який мав прибути о год. 6.37, був просторий перон коломийського двірця битком заповнений українсько-руською публікою, так старшою громадою, як молодіжкою. Всі з нетерплячим ожиданєм числили минуть, що діляли їх від приїзду великого Мистця. Серця всіх були одним битком, думали одну думку. Всі чекали «Єго», цікаві видіти свого Тиртея, що давно вже полонив своєю піснею їх уми.

Підколомиїські селяни зготовили Дорогому Ювілятову милу несподіванку. Ото й вони прийшли повитати того, що убрав їх пісню в святачу шату. Печеніжинська «Січ» явила ся в комплекті in corpore, дальші були заступлені досить численно в своїх відзнаках. Вони то розпочинали шпалір, що тягнув ся довженною лентою через цілий перон аж до дверей почекальні першої класи.

На силу діждались приїзду поїзду, що віз дорогого Сина української Музи. Поява Ювілята велелектризувала присутних. Грімким «Слава» не було кінця. Получені хори коломийського «Бояна» і української гімназії заintonували «Многая літа» а Ювілят в товаристві о. Попеля перейшов при звуках маршового многолітствія розклинаючись привітно на всі сторони до почекальні. Тут привітала Єго наша старша громада і представителі товариств, знакомлячись з достойним Гостем. Іменем коломийської Руси витав Ювілята др. Лесь Кульчицький. Від пань промовила Ви. п-ні Кобринська, почім вручено Ювілятові величаву китицю з живих цвітів. Ще раз піднесли оклики в Єго честь, а ледви прогомівши, з тисяча грудий повнеслась могутна пісня «Ще не вмерла».

З двірця відіхав Ювілят в товаристві найвизначніших личностей до пригатовлених для него комнат в «Гранд готелю Бар».

Спільний пир.

О 8. годні простора сая «Народного Дому» заповнилась гістьми з Коломиї і провінції. Сая артистично прикрашена зелению та цвітими, робила миле враженє. На виднім місци красував ся портрет Ювілята, замасний фестонами й вінками. Гостя привитано грімкими і довготриваючими оплесками і окликами «слава!» Ювілят заняв призначене місце під своїм портретом межі пп. радником Глиньським і директором Недільським, з котрими дружно й з занятєм бесідував.

Перний тоаст вніс голова «Родина» радник

Глиньський, дякуючи за довголітній труд на музикальнім полі, а тим самим і над нашим народним відродженєм, дальше за честь вчинену нашому городови, що може витати в своїх мурах Батька українських співців, божеского Музика, безсмертного і незрівнаного композитора...

До звеличеня і звеселеня вечера причинив ся чимало балинецький хор, що відспівав чимало Лисенкових композицій. Виконанє було добірне і ювілят висказував хористам і диригентови своє признанє і похвали. Від сего хору промовляв селянин Рурак. Тешими і щирими словами висказував віч народне одушевленє і високе почитанє, яке українсько-руський народ приносить тому, що його співі-думи посадив на високому ступіневи слави; доказом того одушевленя є те, що пісні народні взяті з народу вертають назад в народ в тій високо артистичній, скінченій формі, яку їм надав геній нашого преславного Ювілята. Той народ дорожить ними і плекає їх як найдорозший скарб, бо в піснях його слава, його розрада, його надія на воскресєнє. Сей бесідник подав Ювілятові гарну адресу від селянського хору з Балинець. На просьбу шановного Ювілята проспівали селяни спору своїх сільських питомених співанок і коломийок, які дуже заінтересували Великого Гостя.

Не буду вичисляти всіх промов, приїду просто до бесіди Ювілята. Пісня, говорив шановний знаток, єднає-гуртує родину, спільна пісня вяже народ золотим пражем своїх тонів. Ми нарід поневолений, для нас найбільшу вагу мають пісні боеві, що тільки разів провадили самих Запорожців на славу побіду, нехай і нас загриють сі пісні до народного відродженя, до народної свободи, нехай піснею воскресною повитаємо ми день волі.

Голова «Січій» др. Трильовський вказав, що власне такими огнищами до розбудженя народного духа є тов-а «Січи», що також плекають боеві козацькі походні співі. Почім присутні Січовики відспівали свої марші.

Вконець на усильні просьби поклонників своєї музи удав ся Ювілят до комнат «Бояна», щоби дати присутним нагоду почути свої композиції у власній інтерпретації. Слухачі були прямо поражени кольосальним враженєм геніяльної гри. Невмовкаючі оплески зневолили Ювілята тричі засісти до фортепяну, щоби дати пізнати коломийській публіці свої твори у власній інтерпретації. Славний мистець тонів вляв душу в мертвий інструмент, велів йому тужити, надіятись, плакати, словом оживив і наділив горячим чутем металеві струни. Слухачі були очаровані і оплескували кождий твір оваційно. Ювілят грав іменно: марш: «Гей не здивуйте», «Славний козак Залізняк» і баркарлою: «Пливе човен».

Не годить ся поминути мовчки деклямацій підчас комерсу. Се йшли навзаводи декляматорка Анна Ткачук з Кийданча і Іван Боднарєнко з Печеніжина.

В четвер 10. с. м. в полудни відіхав дорогий Гість з Коломиї в дальшу дорогу супроводжений на дворець численною громадою Українців і ателігенції і селян.

Середа 9. грудня с. р. була для Коломиї великим, празниковим днем; видно то було з настрою, який панував серед нашої громади. Сей день записав ся глибоко і незатерто в серцю кожного Українця з Коломиї і охресности і буде для них по всяк час над все милою згадкою.

Адреси товариств і організацій

відчитані на торжественній академії у Львові
дня 7. с. м. (дальший хід):

Від богословів руско-кат. дух. семинарії у Львові.

Веселу новину почула галицька Україна!
Великий правнук Бояна, мистець української пісні, Творець національної мелодії, Віщий Соловій, що виспівав почуване мілтонів серцець — завитав у галицьку землю...

Зі зворушення заревів Дністер, а філя філям передала радісну вістку; з веку на верх пішла луна зеленим Бескидом; усміхнувся старий Галич, бо в синів його стрепенуло ся серце, щоби вислати почування із глибини душі, почування любови і пошани зглядом Тебе, Гетьмане української пісні...

Витай нам Славо наша, Гордоці України!
Загрій, одобри наші серця до невтомимої боротьби за волю рідного народу; най голос Твої пісні ударить громовою силою о всі межі України, най бобвий Твій пеан покличе сонних до життя в імя великих і спільних ідеалів!

Доси велике і всіма шановане імя Шевченка лучило галицьку Україну із закордонною, так, як лучить одна зіронька двох коханців на ню позираючих. Нині і Твоє імя, Геніє української мелодії, стало ся другою зорею, що злучила духом на все закордонну Україну з галицькою.

За се поклин Тобі від всієї України!
Коли нині думки всієї України лучать ся в Твоєй особі в велике, народне святю, коли весь народ шле Тобі горячі слова привіту і ми лучимо почування наших молодих серцець і ми кличемо з повної груди:

Честь Тобі і слава,
Правнуче віщого Бояна!
Богослови руско-католицької духов. сем. у Львові.
Львів, 7/XII. 1903.

Від „Львівського Бояна“.

Високодостойному Ювілятові Миколі Лисенкови. Високодостойний Ювіляте! Слава Твоїй могутності лунає, як Україна широка. Твоєй невсипучим трудом на поли народної музики і Твою пісню подав Ти тривкі основи розвитку української народної пісні. Нехай вона і дальше гомонить та радує наші серця. І прийде час, коли вона буде не лебединим співом України, але грімким пеаном великого переможця Українського народу!

Прийми, Високодостойний Ювіляте, від співачкого Товариства „Львівський Боян“ найбільшу подяку за Твої труди та заслуги. Нехай Твоя величя пісня звенить еще довгі та довгі літа на славу нашої Неньки-України!

Львів, дня 7. грудня 1903.
Виділ Товариства співачкого „Боян“ у Львові.

Від жінок промисл. спілки „Труд“ у Львові.

Високоповажаному Пану Миколі Лисенкови! Прийміть, Високоповажаний Пане, в день ювілею Вашої дуже визначної праці на полі музики, як найсердечніший привіт від Жіночої промислової Спілки „Труд“.

Нераз гомоном розлягає ся Ваша пісня по робітнях „Спілки“ і своїм чудовим звуком упрямно та улещує робітницям тяжку і томлячу працю на хліб насущний. Подяка Вам отже і слава за Ваші цінні, співні дарунки і для робучих жінок.

Від „Касинового тов-а урядників Дністра“ у Львові.

Високодостойному Ювілятові Миколі Лисенкови.

Високодостойний Ювіляте!
В часі найбільшого занепаду нашого народу, коли руське слово, витиснене чужою культурою, замовкло було в публичнім життю, а навіть з церковного амвона голопече руському народови в чужій для него мові слова правди євангельської, — в часі отже, в котрім здавало ся, що культурне русько-народне життя на під бескидській Україні завмерло вже на віки, збереглась однак під курними стріхами ніколи не старіюча а вічно молода руська пісня, котра була тою божою іскрою, що збудила з глибокого просоння мілтонові мася і покликкала до нового життя цілу Русь-Україну! Для всіх наших поетів, тих пророків народа, для всіх наших учених і людей політики, русько-українська пісня була в перших роках нашого національного відродження невичерпанним джерелом освідомле-

ня, а пісня та гармонізована Твоєм геніяльним, творчим духом скріпляє і нині наш національний організм та не тільки втискає ся та стелить дорогу українсько-руському слову до сальонів пишних палат, де руське слово не мало доси приступу, але голосить вона далеко поза границями славу України-Руси!

Дорожачи високо Твоєю геніяльною творчістю і віддаючи честь Твоєм заслугам для вітчизни, Товариство касинове урядників „Дністра“ уважає сьвятим своїм довгом віддати Тобі, Високодостойний Ювіляте, в тій для Тебе так торжественній хвилі свій глибокий покін з грімким окликом: Жий в щастю і здоровлю многи літа на славу Русі України!

Від тов-а „Основа“ у Львові.

Сею грамотою повідомляємо, що загальні збори Товариства „Основа“ слухачів політехніки у Львові іменували Високоповажаного Пана Миколу Лисенка дня 21. 11. 1903. р. своїм почетом членом.

Серед праці та трудів у варстатах та робітнях — ми чули пісню Твою. — Придавлені твердими правилами життя, що вузко та строго начеркують нам круг нашого діланя — ми чули пісню Твою. — І коли умучені сею щоденною працею хилили ми голови — Ти кріпив нас піснею Твоюю. — І звуки пісні Твої казали забути нам на все, що болоче і гірке і ми робітники твердої праці ідем там — де кличеш Ти до сьвіта, волі і сонця.

Українська молодіж політехнічна.
Львів 7. грудня 1903.

Від тов-а „Зоря“ у Львові.

Загальні збори товариства руских ремісників „Зоря“ іменують сям Високоповажаного Добродія Миколу Лисенка, українсько-руського композитора з нагоди ювілею Єго 35-літньої діяльності на поли народної музики Почетним Членом Товариства.

Львів 7. грудня 1903.

Державна рада.

Внесення та інтерпеляції відчитують дословно. Відтак пос. Дашинський запитує, де діли ся акти, що дотичать єго судового видання, бо Monitor закинув єму, що він ті акти украв. Віцепрезидент Жачек заявляє, що акти віддано провідникови комісії.

Нагле внесенє пос. Романчука.

З дневного порядку займає голос пос. Романчук, щоби підперти своє нагле внесенє. Залезинов, що оно не має обструкційних цілей, а радше зверненє на поборенє обструкції, помімо, що сам бесідник єї не осуджує, бо уважає єї справедливою і позитивною для виказаня неможливости відносин, які під добу панують в парламенті. Внесенє бесідника має передовсім на цілі довести до порозуміня межі всіма сторонами, щоби уладнати відносини в парламенті. Се було би в першій мірі завданням правительства. Але з сеї сторони виринула гадка октройованя регуляміну. Проти сею мусів би застеречи ся цілий парламент, бо єго річю є стеречи регуляміну. А коли вже має наступити октройованє, то буде се зовсім одно і те саме, чи правительство зоктроює тільки регулямін, чи може цілу нову конституцію. Бодай було би в більшим позитком, колиб в дорозі октройованя правительство надало новочасну конституцію. З черги розвиває широко проєкт нової конституції і твердить, що в kwestії національности стоїть на становиску д-ра Беррайтера, с. є що до заведеня в Австрії трівкого спокою нема иншого середника, як признанє національної автономії для всіх народів держави. Ніхто нікого не повинен змушувати до уживаня чужої мови. Що-до виборчої реформи, то ова мусить оперти ся на загальнім виборчим праві, бо тільки оно може причинити ся до поправи відносин в державі і в парламенті. На випадок, колиб внесенє бесідника не прийнято, жадає, щоби правительство по поворотнім скликаню державної ради предложило закон про народности для всіх країв і народів в державі і рівночасно також нову виборчу ординацію з візванєм, щоби парламент сей закон полагодив в протягу якогось часу. Колиб парламент не

хотів, або не міг вчинити сею, нехай правительство єго розвяже і розвише нові вибори на підставі нової, октройованої виборчої ординації. Вкінці бесідник апелює до всіх сторонництв палати, щоби признали наглість єго внесеня.

Дальша дискусія.

Пос. Еленбоген критикував широко проєкт упразднення національних прав, піднесеній буржоазійними сторонництвами чеськими та німецькими. Одні і другі пруть до знасилєня меншостей. Квестія національности дасть розвязати ся тільки на демократичній основі. Соціялісти жадають повної автономії, рівноправности всім народам, з усунєнем історично-політичних індивідуальностей поодиноких провінцій, а утворєня окружних організацій.

Пос. Бакса зразу по чеськи, відтак по німецьки полемізував з выводами Еленбогена і Форшта. Пос. Хоц, як генеральний бесідник про, заявляє себе за здемократизованєм репрезентацийних тіл і рівноправностию всіх народности. Пос. Войт. Дідушицкий, як генеральний бесідник contra, заявляє ся іменем польского Кола за автономію, з розширеною компетенцією соймів і фінансовою самостійностию. Мимо сею польске Коло не буде глосувати за предложеними наглими внесенями, хотів они зміряють до зміни теперішньої, невідповідної для держави конституції, бо теперішню хвилю не уважає відповідною до розвязуваня таких програмових kwestій. Передовсім треба полагодити санацію парламенту, угоду з Угорщиною і торговельні відносини з загралицею. (Пос. Хоц: Можете довго чекати на се! Пос. Дашинський: Але ваші мандати гнилі, ви маєте тільки 34 виборців!) Не буду реагувати на оклики — каже бесідник — бо маю тільки заявити опінію польского Кола. Знатна більшість сторонництв поставила на дневнім порядку зміну регуляміну, даючи тим доказ, що не хоче з парламенту чинити трибуни до знищеня держави. А ті наглі внесеня виглядають на обструкцію против санації парламенту. Ще против правительства — обструкція зрозуміла, але ніяк тоді, коли она звернена против реформи регуляміну і санації парламенту. В імени і з поручєня польского Кола бесідник звертає ся до правительства, щоби допомогло до здійсненя волі більшости і переведєня зміни регуляміну, до усунєня того liberum veto, яке запанувало в палаті.

Пос. Пернерсторфер: Проч зі шлахтою всіх народів! Пос. Дашинський: Проч з привілями! Пос. Форшт, як внескодавець зрікає ся голосу. Пос. Романчук, як внескодавець, заявляє, що своє внесенє вчинив в найліпшій намірі, щоби підперти санацію парламенту. Але тому, що се внесенє, з огляду на пануючі тепер відносини в палаті, уважають обструкційним і демонстраційним внесенєм — він цофає єго. Пос. Еленбоген вносить вибір комісії 36 членів для виготовленя проєкту нової конституції. В голосованю палата відкидає наглість внесенє пп. Форшта і Еленбогена.

Афера Брайтер-Дашинський.

При кінці засіданя вернула справа градіжи актив знов перед форум палати. Пос. Брайтер пояснив, що Monitor не закидував Дашинському крадіжи, али твердив тільки, що акти згинули. Відтак зійшов на личні справи львівських соціялістів, так що президент відобрав єму голос. Пос. Дашинського, в єго відповіді, так само треба було упоминати, щоби держав ся обяєгу запитаня. Пос. Брайтер знов запитує президента за свої виборчі акти, які залагають 3 роки у референта Дашинського.

Вкінці пос. Штайнвендер вказує, що послі побрала вже двєтє за два засіданя наперед, а нинішнє засіданє має бути послідним. Отже жадає еще одного засіданя, щоби правительство не понесло страти яких 200.000 К. Президент прийняв се до відомости і обіцяв послів повідомити листовно про речинє слідуючого засіданя.

— ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залегlostий та о присєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Парамона, Филумена; рим.-кат. Александра. — В неділю: руско-кат. Андрея ап.; рим.-кат. Лукиї і Отона.

— **Відчит д-ра Франка „Герой по неволи“** відбуде ся нині (в п'ятницю) о 6 год. вечером в сали пасажа Міколяша, а не в четвер, як напечатано через ошибку.

— **Звіт з діяльності Головного Відділу Тов-а „Просвіта“** у Львові за місяць падоліст 1903. рік. Головний Відділ відбув в надолісті с. р. чотири засідання, на котрих порішив: 1) Видати за грудень с. р. розвідку про Лисенка, написану проф. Ф. Колесою, яко присвяту Лисенкови від товариства. 2) Приняти до відомости, що календар товариства за рік 1904. вже виїшов і установа на ціну за него 1 К. 3) Принято до відомости звіт з загальних зборів філії в Тереховлі і з отвореня філії в Яслі. 4) В цілі піднесеня діяльності Читальні і філії поміщувати від часу до часу відповідні відозви в книжочках членських і видати і розіслати регулямін для філії та переводити через своїх делегатів люстрації філії. 5) Приняти до відомости, що до 16. падоліста с. р. прийшли річні звіти з 525 читальні. 6) Вислати представлене до Намісництва в справі виключного з'яряду фундацією бл. п. Михайла Спужарського. 7) Вручити Ва. Миколі Лисенкови адресу і вінець, до чого упрощено Ва. П. П. посла Ю. Романчука, д-ра Костя Левицького і Вар. о. Олександра Темницького. 8) Принято 77 нових членів — від початку року 1078.

— **3 Самбора.** З „Рускій Бесіди“ буде мати др. Данило Стахура в суботу дня 12. грудня о год. 8½ вечером відчит о значній ювілею торжества Миколи Лисенка у Львові. Вступ 20 сот.

— **Пожарний „Сокол“ в Босирах,** гусятинського повіта, засновано на статуті львівського „Сокола“. Намісництво затвердило вже статут.

— **3 кругів академічної молодіжи.** В справі імагрикуляції студентів-Українців львівського університету відбули ся вчера в льокалі „Січ“ довірочні збори в присутности понад двіста академіків, на яких по довгій дискусії ухвалено отсі резолюції: 1) Українська молодіж академічна не приступає до офіційного акту імагрикуляції на львівськй університеті. 2) Взиває ся усіх Товаришів, що мають імагрикулювати ся, щоби безуслівно піддали ся товариській карности (перебуваючі на провінції мають сейчас заявити свою згоду письменно). 3) Про ухвалу під 1) повідомляє ся офіційально Сенат львівського університету з просьбою, щоби доручено аркуші імагрикуляційні канцелярйною дорогою.

— **Доповняючі вибори до оціночних комісій** особисто-доходового податку розписала краєва дирекція скарбу на час від 9. до 16. с. м. Котрий виборчий круг в поодиноких округах оціночних має брати участь в виборах, означить допична власть податкова І. інстанція. Вибори до місцевих комісій оціночних в містах Львові і Кракові відбудуть ся в магістратах, а на провінції і до повітових комісій оціночних в льокалях старостів і то під проводом начальників політичних властей зглядно визначених в тій цілі виборчих комісарів. О зачисленю до кругів виборчих і управленю до голосованя повідомили контрибуентів податкові власти особними легітимаціями, в котрих означено докладно місце виборів, виборчий льокаль, годину розпочати і укінчення виборів, як і число членів і заступників членів, яке має бути вибране разом з точним означенем, з котрого круга і кілько членів зглядно заступників має бути вибраних на час чотирох літ, а кілько в місце суцільно іменованих і перед часом уступаючих на час двох літ. Рівночасно доручено управленю до голосованя урядові карти до голосованя. Вибори до місцевих комісій оціночних в округах і місті Новий Санч з громадою Залубиче, як і до повітових комісій оціночних в повітах: Борців, Доліва, Ярослав, Камінка, Ланцут, Новий Санч з вилучене міста Нового Санча і політичної громади Залубиче, Підгайні і Скалат будуть в своїм часі окремо розписані.

— **Мантії в клітці.** В Бучачі арештовано оноді якогось Фелікса Свідерського, а чутка кружила, що арештований був анархістом. Тимчасом сей шташок був звичайним мантієм, що грядав легкій наживи і погрозами вимушував грубіші квоти від богатих осіб. Так було і послідним разом, коли его арештовано. П. Скинський, властитель дібр з Журавна, одержав дня 25. падоліста с. р. лист з підписом Урбанського, в яким жадаю, аби Скинський під тою адресою прислав до Язлівця poste restante 20.000 К. найдальше до дня 1. грудня с. р., бо протавно агне разом з цілою родиною. П. Скинський звернув ся з сям листом до львівської поліції і просив о поміч. Дирекція поліції в порозуміню з Дирекцією почт умістила на почті в Язлівці агента Шестшельського яко почтового практиканта, а почтового комісар Мошинський представив его тамошньому почтмайстрови п. Боровцови і ввів в урядованє. Але не довго тревала пра-

ктика п. Шестшельського, бо третого дня як-раз 1. грудня він понав на слід мантії, а в кілька днів пізнійше спіймав его в свої руки. На почті явив ся якийсь селянин по 20.000 К. Его сейчас арештовано. Селянин звиняв ся, що він про нічо не знає і заявив, що покаже, хто его вяслав на почту. П. Шестшельський з двома жандармами і післанцем виїхали сейчас до Цановець, звідки прибув післанець і там арештовано мантія, яким був Фелікс Свідерський, син побережника. По вітовий суд в Бучачи веде в тій справі слідство.

— **Судова розправа проти п. Мих. Петрицького.** Вчерашна розправа почала ся відчитуванем дальших інкримінованих статей з „Гайдамаків“. При статі про надужитя гусятинського старости при соймових виборах в 1901, в якій автор ужив слів „Ляхи закладають Русинам стрічок на шию“ жадав обжалований відчитаня меморіялу підписаного 2-ма тисячками селян з Гусятинщини на доказ правдивости подій наведених в тій статі. Однак трибунал не прихилив ся до сеї просьби. Ту один з присяжних судійв др. Дверницький запитав обжалованого, чи ему звісно, що і в західній Галичині допускають ся виборчих надужитя, і чому він робить винуватими всіх Поляків. Обжалований звиняв ся, що знає про ті надужитя з промови пос. Вуйціка, та що не приписував за те вини цілому народови, лише верховодчій кліці.

При другій часті обжалованя а іменно, що в „Гайдамаках“ перепечатано сконфіскований стишок з „Комаря“, п. Петрицький заявив, що в-яв сей стишок з американської „Свободи“, несвідомий того, що его сконфіковано в „Комаря“. Ту адвокат др. Могильницький ставляв обжалованому питання що-до его давнійшого занятя та що-до поясненя інкримінованих речень і зворотів із статей. П. Петрицький між иншими звернув увагу на ворогованє між обома народами, яке настало по поїзді пос. Козловського, та на упослідженє рускої мови у всіх урядах. Що-до звороту „Проч Ляхи за Сян“ обжалований зазначає, що се вигадали самі Поляки, аби тим чинном ятрити ненависть у Поляків до Русинів.

Оборонець др. Могильницький ставив ту кілька внесень, які трибунал відкинув, почім промовляв прокуратор, а опісля п. Петрицький. Він заявив здивованє, що прокураторя потягнула его до відвічальности за сконфісковані статі, що ніколи доса не дучало ся і тому надіє ся, що присяжні судії з огляду на свободу праси признають его невинність. Дальше промовляв др. Могильницький, почім председатель трибуналу подав резимє розправи і відчитав представлені до рішення присяжним судиям отсі питання: 1) Чи винен Михайло Петрицький, що яко видавець і відвічальний редактор часописи „Гайдамаки“ заміщенем статей: „Перед парламентом“, „Привіт Гайдамакам“, „Руский народе! чи чувш наругу і глум“, „Уніятська мова“, „Мести в їх крові і кості“, „Ляхи навіть не маскують своєї скаженности“, „Ляцка матрона з під казок“, „Заговор Катіліни в XX в.“, „За Сян“, „Вампіри“, „Яка повинна бути наша політика“, „Ляцка карамха в Чортківщині“, „Ляцка ненависть до Русинів“, „Гей, що то панщина“ — взивав, побуджував і заохочував других до ворожого виступленя проти польської народности, проти поодиноких клас і верств суцільности, проти духовенства латинського обряду, а жителів держави до поділу на ворожі межі собою партії.

2) Чи винен Мих. Петрицький, що напечатаний в час. „Комар“ стих п. з. „Місяньський похід“ мимо судової заборони розповсюджуваня, перепечатав в „Гайдамаках“?

Присяжні судії по 2½ години наради заявили ся за першам питанням 12 голосами „так“, а на 2. питанє відповіли 7-ма голосами „так“, а а 5-ма „ні“.

На тій основі трибунал видав вирок, яким засуджено п. Петрицького на три місяці строгого арешту. Др. Могильницький зголосив зажаленє неважкости.

— **Немила пригода** лучила ся присяжним судиям у Харкові в часі послідної каденції. Одна справа тягнула ся так довго, що заходила можливість, що судії будуть мусіти перевести цілу ніч в судовім будинку. Для того казали судії принести собі з дому постіль. Однак засіданє скінчило ся скорше так, що судії могли о 3. год. в ночі розійти ся домів. Позаяк в так пізній порі не було уже возовок, мусіли они іти пішки із клушками з постелю в руках. На одній з головних улиць задержав двох судійв поліціянт і запитав їх, звідки ідуть і що несуть у клуках. Мимо запевненя, що вертають із суду і мимо представленя судової авізації, поліціянт — як доносить „Южний Край“ — не хотів їм вірити і казав їм іти до циркулу. Звідси увільнив їх доперва джурний урядник. Судії внесли жалобу до прокураторії, а тая віддала сю справу слідчому судії.

— **Надворний доставець.** Часом в найліпшій вірі можна вгяти сяжневу дурницю. Подібна пригода лучила ся перворядному підприємцеві погребовому в Варшаві, Полякови С. Коли померла в Скерневичах геска княжна Елисавета, п. С. доставив срібну домовину і всі річа потрібні до похоронів. Царська канцелярія казала

ему предложити рахунок, але п. С. в своїй наївности заявив, що не жадає ні кошікки, лише просить о титул „надворного доставця“. В тій відповіді російська прокураторія добачила обиду маєстату і замкнула п. С. до арешту.

— **Напад з Житомира** доносять: В неділю в почи до богатого купця Морица Сакса закрало ся кількох замаскованих злочинців. Зв'язавши всіх мешканців дому, почали злочинці страшно знущати ся над ними, аби примусити їх до зізнаня, де укриті є гроші. Під впливом страшного болю зізнала дочка, що ключі у вітця. Тоді злочинці стали бити старого так, що той мусів вкінци сам отворити їм огнетревалу касу. Нападники забрали звідтам 115 тисячів рублів в банкнотах, звиз тисяч рублів в золоті і 127.000 рублів в цінних паперах, а крім того багато дороцїнностей. Всі злочинці були замасковані і говорили по російски, мимо того Сакс і его домівники пізнали в них жидів. Поліційне слідство викрило, що участь в нападі брав між иншими замешкалий в тім самім домі Нухим Шайлородський. За викритє злочинців визначив Сакс 15000 рублів.

— **Найбільший фалшіжник грошей.** Американська поліція спіймала в Ревері Жюна Девіса, який з 10 спільниками підроблював 1000-доларові банкноти. При ревізії найдено у него 200.000 підроблених долларів англійського банку для Канади. Девіса знала також добре европейська поліція. Він був давнійше в зносинах з льондонським банком, а іменно сей банк виплачував ему річну ренту під условиною, що не буде підробляти его грошей. Однак Девіс не додержав умови, а виплачувані ему банкноти яко рента служили ему за взірці до друкованя фалшивих банкнотів.

— **3 залізниць.** З огляду на збільшенє руху особового підчас зближаючих ся Різдяних свят і в цілі уможливленя догіднійшої їзди П. Т. подорожних, переходити будуть дня 22 і 23. с. м. поміж Львовом а Краковом надзвичайні поїзди особові, а то: Дня 22. і 23. с. м. поїзд поспішний ч. 8, який відходить зі Львова о год. 2. мін. 25 попол., а приходить до Кракова о год. 9. мін. 25 вечером; дня 23. с. м. поїзд особовий ч. 11/II, що відходить з Кракова о год. 11. мін. 5 в ночі, а приходить до Львова дня 23. с. м. о год. 9. мін. 10 перед полуднем. Поїзд поспішний ч. 8 задержить ся в стациях: Городку, Суд. Вишні, Мостисках, Перемишлі, Ярославі, Пшеворску, Ланцуті, Ряшеві, Сендзішеві, Ропчицях, Дембича, Тарнові, Слотвині, Бохні і Подгужу-Плашові, а поїзд ч. 11/II на всіх стациях і пристанках з виїмкою Волі жєндявської і Родатич. Поїзд поспішний ч. 8 лущить ся в Кракові з поїздом поспішним залізниць північної ч. 4 до Відня. Час приїзду і відїзду поїздів поданий після середно-европейського часу.

— **Дрібні вісті.** В Станиславові має виходити від Нового Року нова часопись п. з. „Нова Січ“. — В Кракові помер др. Густав Ромер, директор-референт Крак. Тов-а взаїмн. обезпеченя. — Процєс в справі дефравдації в касі св. Вячеслава в Празі покінчить ся мабуть нині. Присяжним судиям поставлено до рішення 68 питань. — Вчєра посвячено в Кракові „Академічний Дім ім. Конст. Володкевича“, в яким мешкає вже 130 академіків. — В Станиславові відбула ся нарада интересованих при будові проєктованої залізниць Станиславів-Пороги. Вибрано комітет і ухвалено скликати на день 15. с. м. ширші зборя в тій справі.

— **На шкільну оплату** для убогого ученика рускої гімназії, який не з власної вини одержав недостаточну ноту з пильности, просимо о ласкаві датки на наші руки. Речинець заплаченя 40 К кінчить ся з днем 15. с. м.

Родимці! Памятайте на селянську бурсу „Шкільної Помочи“ в Снятині, в якій містять ся ученики реальної школи!

Наука, штука, література.

— **„Товариш“**, ілюстрований календар Тов-а „Просвіта“ на 1904 містить в собі богату часть інформаційну, іменно подає досить точний образ руху в наших всьляких товариствах, а крім того подає багато матеріялу для науки і забави, та важайші події з минулого року. Многі ілюстрації доповняють зміст і роблять з него книжку, котра може значно розширити круг знаня і світогляду в нашім народі. З многих ілюстрацій треба тут особливо зазначити пам'ятник Котляревського в Полтаві і три горорізьби на сїм пам'ятнику. „Товариш“ на 1904 р. творить вже з попередніми річниками маленьку бібліотеку всьлякого знаня, придатну не лиш на один рік і в тім вага сего календаря. Ціна 1 К, а з почтровою оплатою 1-10 К.

